

SPOORLOOS IN

EEN THAIS PARADIJS

‘IK MÓEST ERNAARTOE. ZIEN WAT JIJ ZAG, HOREN WAT JIJ HOORDE’

MICHA LEUW (36) VERDWEEN IN 2004 TERWIJL HIJ VAKANTIE VIERDE OP HET THAISE EILAND KOH TAO. HIJ KWAM NOOIT MEER THUIS. BIJNA TIEN JAAR LATER MAAKT JOURNALIST EN GOEDE VRIENDIN LYDIA VAN DER WEIDE DEZELFDE REIS ALS MICHA TOEN DEED. EN SCHRIJFT HEM EEN BRIEF.

Oktober 1995. Om zes uur 's ochtends gingen we met een clubje diehards uit de kroeg pannenkoeken eten in jouw huis. Plotseling zat ik met jou, die ik nog amper kende, alleen in de vensterbank. Je boog je voorover en meldde: "Wij gaan zoenen." Ik schrok me een hoedje. Dit had ik niet zien aankomen, terwijl ik daar meestal toch wel oog voor heb. "Dat lijkt me niet zo'n goed plan, Micha," antwoordde ik voorzichtig. Je was geenszins uit het veld geslagen. "Nou," concludeerde je laconiek. "Dan gaan we vrienden worden."

Lieve Micha: vriendschap eindigt niet bij de dood. Daarom stap ik nu, bijna twintig jaar na die eerste nacht, op een catamaran naar Koh Tao. Het schildpaddeneiland in het zuidoosten van Thailand, dat bekendstaat als duikparadijs. Door de mist bevinden we ons een tijd in een soort niemandsland. Even vraag ik me af: bestaat Koh Tao eigenlijk wel? Of is alles, misschien mijn hele leven zelfs, slechts een verzinsel? Dan zie ik contouren opduiken. Een groene oase in een grijze wereld. De volgende dag verken ik het eiland met

een huurscooter. Ik rij langs een gebouw waar Police op staat. **Hier, zo weet ik, werd jouw rugzak uit een opslagruimte gevist.** Door een politieman met slechts een omgeslagen handdoek, nadruipend van een verfrissende douche, terwijl op een bank een andere politieagent lag te slapen. Ik had altijd moeite dit verhaal te geloven. Nu zie ik de knulligheid met eigen ogen. Het kantoor is open, maar er is niemand. Ik kom dichterbij, voorzichtig. Wachtend op een stem die me zal onderscheppen. Maar het blijft stil. Op dit eiland gebeurt kennelijk nooit iets. En toch: als je wél iets overkomt, dan zit je hier totaal fout. De ochtend erna laat ik me afzetten in de haven, om me met een bootje naar de kleine eilandengroep Nang Yuan te laten brengen. Het eigenlijke doel van mijn reis. Ik koop bosjes bloemen: gele en wit met paarse. Nu nog wierook. Ik stuit op stokjes bij een verlaten offerplaats. Onopvallend laat ik er een paar in mijn tas glijden. Een aansteker dan. Er liggen er een aantal bij het altaar, maar er daarvan een meepikken gaat me te ver. Later realiseer ik me dat ik het juist wél had moeten doen. Jij vond aanstekers algemeen bezit, was verbolgen als ik de mijne teruggeiste uit je borstzak. Ik had er dus op z'n minst eentje kunnen lenen, om hem de volgende dag terug te brengen. Maar ik koop twee aanstekers in een winkelje. Twee, want je weet maar nooit. Vlak voordat ik de boot pak, bestel ik nog een verse kokosnoot. Ik speel met mijn tenen in het zand. Dan voel ik iets. Ik buig me voorover en zie een looper. Een looper! Die jou als schaker zo vertrouwd was. Hij lijkt door Boeddha en iedereen verlaten. Vlug stop ik hem in mijn tas. Dan duw ik mijn schouders naar achteren. Het is tijd om te gaan. Wij: de looper en ik.

Op de prachtige Nang Yuan-eilanden is Micha voor het laatst gezien.

Wereldreiziger, begaafd schaker, maar vooral: een heel goede vriend.

Een taxiboot brengt me naar de drie kleine eilandjes ten noordwesten van Koh Tao. Het schijnt een van de mooiste plekken van Thailand te zijn – misschien wel van heel Azië. Ik hou me stoer terwijl het bootje vertrekt, maar al snel is van mijn koelbloedige houding niets meer over. Het bootje zoeft over de golven van wel anderhalve meter hoog. Bij aankomst slingert de schipper mijn koffertje bruut op de steiger. Ik ben van top tot teen doorweekt. Gelukkig maar, zo vallen mijn tranen niet zo op. Daar sta ik dan, op de plek die de afgelopen jaren zo vaak in mijn hoofd is geslopen. Waar ik me duizend verschillende voorstellingen van heb gemaakt. En ik zie: al die fantasiebeelden, ze voldeden niet. Als er een paradijs bestaat, dan moet het er zó uitzien. Drie kleine, idyllische eilandjes. Twee ervan, de linker en de rechter, zijn ondoordringbaar, met slechts een aantal hutjes tegen de steile helling. Alleen het middelste eiland heeft een strandje en een restaurant. De eilandjes zijn verbonden door stroken zand. Bij eb, zo weet ik, vallen ze droog en kun je makkelijk van het ene naar het andere eilandje lopen. Bij vloed, zoals nu, moeten de bezoekers, vrijwel allemaal dagjesmensen, door het water ploeteren.

Bij de incheckbalie ontdek ik een man die niemand anders dan de general manager kan zijn die destijds nog naar je heeft gezocht. **'Do you remember this guy?' vraag ik hem. De man kijkt lang naar je foto. Dan verstillt hij en knikt.** Ik krijg ongevraagd korting op mijn kamer. Een medewerker brengt mijn koffer dwars door zee naar het linkereiland. Tussen het groen klimmen we naar mijn hutje-voor-één-nacht. Wanneer hij vertrokken is, zak ik op een stoel op de veranda en staar de diepte in. De afgelopen jaren heb ik geen eiland, strand of kustplaats kunnen bezoeken zonder me af te vragen: zou het er zo hebben uitgezien? Daar waar het met jou gebeurde? Ik móest gaan. Zien wat jij zag, horen wat jij hoorde. En ik ben gelukkig niet alleen: ik heb gezelschap van een raadsheer. Ik zet hem op mijn bed, met de bloemen, wierook en jouw foto. Dan daal ik de trappen weer af. Ik wandel over wankele steigers rondom het linkereiland. Mijn ogen dwalen af naar de hoge bomen. De struiken, de bloemen. Naar de zee die opspettert tegen de rotsen. Er liggen zeven boten voor anker. Zeven. Hoe >

ER LIGGEN ZEVEN BOTEN

VOOR ANKER. ZEVEN.

HOE BESTAAT HET TOCH

DAT JIJ NIET GEZIEN BENT?

◀ bestaat het dat jij niet gezien bent?

Op een grote rots, die grauw afsteekt tegen het turkooizen water, zie ik je weer voor me. Je ogen, je donkere krullen, je kleding een tikje smoezelig, zoals het een gedegen schaker betaamt. Toen we eens met z'n tweeën naar een makelaar gingen – veel te laat door jouw eindeloze getreuzel, want 'te laat komen staat chic,' beweerde je – voor een groter pand van je ICT-bedrijf waar ik als office manager werkte, meende de makelaar dat ik de leidinggevende was. Ik staarde ongemakkelijk naar de grond, terwijl haar ogen de mijne bleven zoeken. "En wat vind jij, Micha," vroeg ik op een gegeven moment, "jij bent tenslotte de baas." Waarna de makelaar een kleur kreeg en jij je hoge lach liet galmen.

Ik hoor, ik zie, ik ruik je, Micha. Je loopt met me mee over het strand. We wandelen over de smalle steigers, nu rondom een deel van het rechtereiland. Ik moet lachen. Ja, ik lach je uit. Als jij hier nu bij was geweest, had je nooit meegedurfd. Angsthaas, jij met je hoogtevrees. Je klimt dan ook niet mee naar de top van het eiland, het uitzichtpunt met de toepasselijke naam Forever Young. Zo'n ongehoord mooi uitzicht dat ik me voorneem de foto ervan níet op Facebook te plaatsen. Mensen in Nederland de ogen uitsteken is leuk, maar er zijn grenzen. Daarna daal ik af om te te snorkelen. Ja, ik weet het, ik heb iedereen

gezegd dat ik dat níet zou doen. Maar er zit niets anders op. Doen wat jij deed. Zien wat jij zag. Dus.

Ik ben waarschijnlijk de voorzichtigste snorkelaar in heel de geschiedenis van Koh Nang Yuan. Daarbij word ik geholpen door een lekkende duikbril, waardoor ik om de paar meter boven water moet komen. Ik heb het gevoel dat het halve strand me in de gaten houdt. Of zou iedereen te druk zijn met zichzelf? Zoals dat in dat ene geval moet zijn gegaan op die ene zondag, even na vijven? Later die middag ontdek ik dat de golven aan de rechterkant van het grote eiland – veilig, zo had ik besloten, want vlak bij Koh Tao – schrikbarend hoog zijn. Al die tijd meende ik dat het links gebeurd moest zijn. Maar aan deze kant blijkt de zee wilder, woest bijna. Het is uitgestorven, er zwemt niemand. Was jij niet altijd onuitstaanbaar eigenwijs? Zo eigenwijs om ons in Nederland, nota bene pal voordat de tsunami toesloeg, op je eigen eigenzinnige manier in alle staten te brengen?

Ik staar naar de schuimkoppen en denk: jij hebt dit niet verdiend, Micha. Dat wat hier gebeurd moet zijn, die ene dag. Waar het kleine bootje van je dagtocht als laatste stop aanlegde en je nog even kon snorkelen. Je keerde niet terug bij het bootje, dat weer koers zou zetten naar Koh Tao. Je medepassagiers maakten zich kwaad omdat je

weer eens te laat was. Dat zal de hele dag wel zo zijn gegaan, ik ken je. Zouden ze ooit nog aan je gedacht hebben? Vast niet. Ze zullen ervan uit zijn gedaan dat je wel weer boven water bent gekomen. Zo gaat het toch altijd? Ja. Maar heel soms niet.

De general manager maakte melding van je vermissing. Alleen je voornaam was bekend. **Ik vermoed dat op Koh Tao de politie-man in functie onverschillig zijn schouders ophaalde. Ach ja, die backpackers.** Op 30 december, elf dagen na je onvolmaakte rondvaart, terwijl heel Thailand op z'n kop stond door de tsunami, werd ontdekt dat je niet meer terug zou komen. Nooit meer. Jij was de eerste die me toonde dat de dood haar klauwen zomaar kan uitslaan. Daarvoor was de dood niet meer dan een grimmig sprookje, iets wat hooguit bejaarden overkwam. Vanaf dat moment wist ik: het onbestaanbare kán.

Het begint te schemeren, dus vlug klim ik de trappen op naar mijn hutje. Met mijn aankopen zoek ik weer een plek op de rotsen. Ik leg de bloemen neer en zet de loper ertegenaan. De wierook krijg ik met geen mogelijkheid aan, de wind raast te hard. Daar sta ik dan, met mijn goeie fatsoen en twee aanstekers. Na een tijdje geef ik het op. Ik ga zitten en luister naar 'Perfect day' op mijn iPhone. Het nummer waar jij zo van hield en dat vandaag zo goed past. Want dit is veruit de meest perfecte dag die ik met jou heb meegemaakt, lieve vriend van me. En dan, zonder nog langer na te denken, mik ik alles in het water. De bloemen, de onaangestoken wierook. En de raadsheer. Ze blijven even drijven, totdat ze abrupt verdwijnen, daar waar de inktzwarte zee overgaat in de net zo donkere lucht. En dan moet ik als de sodemieter van die rotsen af, anders vind ik de weg niet terug en moet iemand anders hier voor mij gaan staan klooiën met wierook.

Terug op het strand, dat volledig verlaten is, doe ik wat jij ook veel beter had kunnen doen Micha, die middag dat je hier van je ongeluksbootje stapte: de Nang Yuan Surprise Cocktail bestellen. *Lechajim*, klootzak. **Niet te geloven dat je het voor elkaar hebt gekregen om op de allermooiste plek ter wereld te verzuipen.** Al is je lichaam nooit gevonden. Sinds 30 december 2004, toen ik het nieuws hoorde, heb ik je 's nachts zien afdrijven, als een stipje in de zee. Ik heb je zien vechten tegen het water, terwijl steeds meer tot je doordrong dat je niet meer kon terugkeren. Nu heb ik gezien hoe krachtig de zee hier is. En ik weet: wat er ook gebeurd is, het is snel gegaan. Je was dan wel een spelletjesmens, maar van dit natuurgeweld wint niemand. Na mijn cocktail slaap ik droomloos en wanneer ik 's ochtends opsta, weet ik dat ik weg moet. Terug op Koh Tao voel ik me verloren. Om de cirkel rond te maken, steek ik wierook aan bij het altaar waar ik de dag ervoor was. Ik laat er mijn twee aanstekers achter; wat moet ik daarmee nu ik al jaren niet meer rook? De rest van de dag raast het in mijn hoofd. En ik denk: dit heb jij wél verdiend, Micha. Dat ik speciaal voor jou hiernaartoe ben gekomen en bloemen voor je in het water heb geflikerd. Plus die loper, al zul je daar weinig mee kunnen zonder andere stukken.

Een dag later vaart mijn catamaran weg. In mijn maag zeurt schuldgevoel. Ik ga terug, op weg naar de rest van mijn vakantie. Op weg naar de rest van mijn leven. Jij hebt nooit de kans gehad nog te vertrekken. Zonder knipperen kijk ik naar de drie kleine eilandjes die in nevelen verdwijnen. "Dag Micha," zeg ik hardop. Je antwoordt niet. Of zouden de golven je overstemmen? •

De zee rond Nang Yuan lijkt zo kalm, maar werd Micha toch fataal.

Als eerbetoon aan hun vriendschap liet Lydia deze tekst van Spinvis tatoeëren.

De bloemen, wierook en loper liet Lydia achter op de plek waar Micha verdween.

VAN DE AARDBODEM VERDWENEN

Micha Leuw (36) vliegt begin december 2004 naar Thailand. Op kerstavond staat zijn terugreis gepland. Maar het vliegtuig uit Bangkok landt met één lege stoel. Contact leggen lukt niet, en er wordt ontdekt dat hij al dagen geen geld heeft opgenomen en zijn mail niet heeft gelezen. Vrienden en familie vrezden het ergste, maar blijven hoop houden. Wie weet zit hij ergens op een eiland zonder bereik, of is er een andere verklaring voor waarom hij niets laat horen? Dan reist een goede vriend af naar het eiland Koh Tao, vanaf waar Micha toentertijd nog een mail had verzonden. Binnen een dag ontdekt hij dat Micha nooit meer zal terugkomen. Bijna tien jaar later gaat Lydia van der Weide, een vriendin van Micha, ook naar Koh Tao. Van haar reis maakte ze ook een film-pje, op het nummer 'Perfect day'.

[YOUTUBE.COM/WATCH?V=MVOCTHW6R2W](https://www.youtube.com/watch?v=MVOCTHW6R2W)